

OECD ülkelerinde vergi indirimleri devam ediyor

Dünya vergi idareleri, değişen iktisadi ve siyasi koşullara uyum sağlamak amacıyla vergi yasalarında değişiklikler yapıyorlar. Bu değişikliklerin bir kısmı daha adil bir vergi düzeni sağlamaya yönelikken bir kısmı da artan kamu harcamaları dolayısıyla gelir artırmaya yönelik önlemlerden oluşuyor. Ancak, uluslararası vergi rekabetinin ve vergi cennetlerinin etkisini de bu değişimlerde göz ardı etmemek gerekiyor.

OECD her yıl üye ülkelerde yapılan vergi reformlarına yönelik rapor yayınlıyor. Bu yıl yayımlanan Raporun gelir ve kurumlar vergilerine yönelik bölümünde birçok ülkede yapılan reform çalışmalardan örneklerle yer verildi. Bu Raporun pandemi dönemi öncesi reformları içerdiğini ayrıca belirtmek gerekiyor.

2020 yılında da birçok ülkede gerçek kişiler üzerindeki vergi yükünün azaltılmasına yönelik vergi reformlarına devam edildi. Bu reformlar özellikle vergi adaletinin sağlanmasına yönelik olarak düşük ve orta gelirli kişiler ve aileler üzerindeki vergi yükünün azaltılmasına yöneltti. Buna karşılık sermaye gelirleri üzerindeki vergi düzenlemelerine yönelik değişiklikler sınırlı kaldı. Gelir vergisi ve sosyal güvenlik katkı payları OECD üyesi ülkelere önemli bir gelir kaynağı ve ikisi birlikte vergi gelirlerinin yaklaşık yarısını oluşturuyor.

İşgücü üzerindeki vergi yükü, 2008 finansal krizinden sonra artmış olsa da 2013-2019 yılları arasında düşme eğiliminde oldu. Vergi literatüründe çalışanın işverene maliyeti ile işçi-

Gelir vergilerinde yapılan reformlar ile düşük ve orta gelir grupları üzerindeki vergi yükünün azaltılması amaçlanıyor. 33 ülkede vergi matrahları daraltılırken, sadece üç ülkede gelir vergisi matrahları genişletildi.

nin eline geçen ücret arasındaki fark olarak tanımlanan vergi takozu oranı 2019 yılında ortalama yüzde 36 olarak gerçekleşti. Son yirmi yılda özellikle çocuklu ailelerin vergi yükünde önemli bir azalma meydana geldi.

Gelir vergilerinde yapılan reform alanlarından birisi de vergi oranlarında yapılan değişiklikler. Üst dilim vergi oranlarında üç ülke indirim giderken iki ülkede artış gerçekleşti. Yunanistan, Hollanda ve İsveç vergi oranlarında indirim giderken, Türkiye ve Şili vergi oranlarını artırdı. Hollanda'da üst gelir grubuna uygulanan vergi oranı yüzde 51.75'ten, yüzde 49.5'e indirildi. İsveç, üst dilim oranını kaldırdı. Yunanistan'da 40.000 Avro üzerindeki gelirler için vergi oranını yüzde 44'e indirdi. Buna karşılık Türkiye ve Şili'de üst dilim vergi oranları yüzde 40'a çıkarıldı.

2019 yılında gelir vergisi tarifelelerinin orta dilimlerinde yapılan vergi oranı değişiklikleri daha çok indirim olarak gerçekleşti. İzlanda, Yunanistan, Polonya, Almanya, Slovak Cumhuriyeti, Danimarka ve Avusturya'da yapılan vergi indirimleri daha çok düşük gelir gruplarının vergi yüklerini azaltmaya yöneltti.

2019 yılında ve 2020 yılına yönelik olarak yapılan gelir vergisi reformlarının önemli bir kısmı düşük ve orta gelirliiler üzerindeki vergi yükünü azaltmayı amaçlayan vergi matrahlarının daraltılmasına yönelik reformlardı. Bu kapsamda 33 ülkede vergi matrahları daraltılırken diğer bir ifade ile daha önce vergiye tabi olan konular vergi dışına çıkartılırken sadece üç ülkede gelir vergisi matrahları genişletildi. Vergi matrahlarının daraltılması daha çok çocuklar, yaşlılar

ve engelliler, serbest meslek çalışanlarına yönelikti. Slovenya, İrlanda ve Finlandiya'da vergi dilimleri genişletilerek, mükelleflerin üst dilimlere çıkmaları yavaşlatıldı. Slovak Cumhuriyetinde, serbest meslek kazancı elde edenlerin aylık istisna tutarları arttırıldı.

Şili ve Finlandiya ise gelir vergisi matrahlarını genişleten ülkeler. Şili'de hisse senedi alım satım kazançları üzerindeki istisna kaldırıldı. Finlandiya'da ise uzun vadeli konut alımlarında (mortgage) ödenen faizin gelir vergisi matrahından indirim oranını yüzde 25'ten yüzde 15'e düşürüldü.

Kurumlar vergisi oranlarında indirim devam ediyor

Özellikle kurumlar vergisi oranı yüksek ülkelerde, vergi oranlarında indirim devam ediyor. Yatırımların teşvik edilmesi ve AR-GE faaliyetlerinin desteklenmesine yönelik istisnalar da artarak devam ediyor. Ayrıca OECD'nin BEPS çalışmaları kapsamında, birçok ülkede çok uluslu şirketlerin izlenmesi ve vergilendirilmesine yönelik çalışmalar devam ediyor.

2000 yılında kurumlar vergisi oranı yüzde 30'un üzerinde olan 23 ülke varken bugün sadece iki ülke kaldı. Bu ülkeler Portekiz ve Fransa oldu. Vergi indirimleri, daha çok yüksek vergi oranlarına sahip G7 ülkelerinde gerçekleşti. En düşük kurumlar vergisi oranlarına sahip ülkeler yüzde 9 ile Macaristan ve daha sonra yüzde 12 ile İrlanda geliyor. 2020 yılında Belçika, Kanada, Fransa, Yunanistan ve Endonezya'da vergi oranlarında indirimle gidildi.

OECD üyesi ülkelere yaygın olan bir uygulama ve küçük ve orta ölçekli işletmeler için düşük kurumlar vergisi oranları uygulanması. 2020 yılı için Hollanda, Macaristan, Slovak Cumhuriyeti, Portekiz gibi ülkelere KO-Bİ'ler için kurumlar vergisi oranları indirildi.

Ayrıca Fransa ve Polonya'da 2019 yılında, Şili'de 2020 yılında Patent Box rejimleri için vergi indirimlerine gidildi. Ayrıca 2019 yılında birçok ülkede kurumlar vergisi matrahının istisna ve muafiyet yoluyla daraltılmasına yönelik bir düzenleme yapıldı. Türkiye 2019 yılında AR-GE ve patent box rejimleri için vergi matrahını daraltan ülkeler arasında yer alıyor.

Dünyanın muhasebesi / Prof. Dr. Halis DOKGÖZ

İş sağlığı ve güvenliğine destek ödemesi

İş sağlığı ve güvenliği hizmetinizi finanse etmek için sigortalı başına aylık 41,20 TL veya 47,09 TL destek tutarı ödemesi alabilirsiniz. İş sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin finanse edilmesi için 20 Haziran 2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 7 nci maddesinde düzenleme yapılmış ve bu düzenlemelerin açıklanması için 24 Aralık 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin Desteklenmesine Hakkında Yönetmelik ile 3 Mayıs 2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ yayımlanmıştı. Buna göre İş sağlığı ve güvenliği hizmeti destek tutarından yararlanmak için gerçekleştirilen düzenlemelerde yapılması gerekenlere yer verildi. Bu şartları yerine getirenler destekten yararlanabilecek.

Destekten yararlanmak için yapılması gerekenler

İş sağlığı ve güvenliği hizmeti destek tutarından kimler yararlanabilir?

- Kamu kurum ve kuruluşları hariç ondan az çalışanı bulunanlardan, çok tehlikeli ve tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri faydalanabilir. Ancak, Cumhurbaşkanı, ondan az çalışanı bulunanlardan az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinin de faydalanmasına karar verebilir.
- Aynı işverenin Türkiye genelinde birden fazla tescilli işyerinin bulunması halinde, aynı işveren

- tarafından 5510 sayılı kanunun 4-1/a kapsamında Türkiye genelinde tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalıştırılan toplam sigortalı sayısı esas alınır.
- İşverenden iş alan alt işverenlerce çalıştırılan sigortalılar toplam çalışan sayısına dahil edilir.
- İşyerinde çeşitli nedenlerle ay içinde çalışması bulunmayan ve ücret ödenmeyen sigortalılar toplam çalışan sayısına dahil edilir.
- Ay içinde işe giren veya işten çıkan sigortalılar da sigortalı sayısına dahil edilir.
- 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler çalışan sayısının

tespitinde dikkate alınmaz. İSG-KATİP'e kayıtlı onaylanmış ve devam eden iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin verilmesine ilişkin, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğüne yetki verilmiş kişi, kurum ve kuruluşlarla yapılmış bir sözleşmesi olan işyeri işverenleri destekten yararlanabilir.

İş sağlığı ve güvenliği hizmeti destek tutarından yararlanmanın şartları nelerdir?

- Türkiye genelinde, tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde ondan az çalışanın bulunması gerekmektedir.
- Aylık prim ve hizmet belgesi/ Muhtasar ve Prim Hizmet

beyannamesinin yasal süresi içinde SGK'ya verilmesi şarttır.

- SGK'ya yasal süresi içerisinde ödenmiş prim ve prime ilişkin borcun bulunmaması gerekmektedir.
- Kayıt dışı sigortalı çalıştırılmaması gerekmektedir.
- İş yerinin, İSG-KATİP'e kayıtlı onaylanmış ve devam eden iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin verilmesine ilişkin, hizmet sunucusu ile yapılmış bir sözleşmesinin olması şarttır.
- SGK adına tehlikeli ve çok tehlikeli işyerleri için yansıtma faturası düzenlenmesi gerekmektedir.

Yazının devamı dunya.com'da

Vergide tahsilat sorunu

**EMREKARTALOĞLU
TÜRMOB GENEL BAŞKANI**

2020 yılının temel öncelikleri ekonomi ve sağlık oldu. Sağlık sorunu ile başlayan süreç ekonomi sorununa dönüştü. Küresel düzeyde tüm ekonomiler pandemi sürecinden etkilen-di. Bu etkinin şiddetini ekonomilerin gücü belirliyor. Güçlü ve sağlam ekonomiler bu süreçte daha az hasar alıyor.

Ülkemizde yaşanan ekonomik gelişmeler bazı boyutları ile küresel ekonomiden bizi ayırıyor. Bu süreçte kamu maliyesinin sağlıklı kaynaklarla finansmanının sağlanması ile işletmelerimizin alması olduğu tahribatı en az seviyede tutmak temel önceliğimiz haline geldi.

Ekonomik İstikrar Kalkınma Paketi ile işletmelerin vergi ve prim ödemeleri ertelenmiş, yeni kredi imkanı tanınarak kredi ödemeleri ötelenmişti. Bu ertelemelerin süresi doluyor ve ödemelerin başlaması gerekiyor. Bir taraftan cari dönemlere ait vergi ve diğer ödemeler, diğer taraftan Mart, Nisan ve Mayıs aylarına ilişkin yükümlülükler ile faizsiz kredilerin geri ödenmeye başlaması, işletmeleri ödemeler konusunda epey zorlayacak gibi gözüküyor. İşletmelerimizin bir kısmı maalesef bu geri ödemeleri gerçekleştirecek finansal güce sahip değil.

Maliye Bakanımız Berat Albayrak tarafından geçtiğimiz hafta açıklanan Yeni Ekonomik Programda üç yıl süresince vergi affına gidilmeyeceği açık bir şekilde yer aldı. Ancak, piyasada ve işletmelerde çoktan yeni bir yapılandırma beklentisi oluştu.

Vergi affı ya da yapılandırmalar muhasebe kayıtları ve finansal tablolarda ulaşabilecek bozulmalara zemin hazırlarken çeşitli sakıncaları beraberinde getiriyor. Bazı durumlarda vergi tahsilatın-

da yaşanan aksaklıkların giderilmesi amacıyla, vergi ödemelerini zamanında gerçekleştiremeyen vergi mükellefleri için ödemeyi kolaylaştırma, yeniden planlama yapılması ülkemizde sıklıkla başvurulmuş bir yol olmuştur. Cumhuriyetimizin ilk kuruluşundan bugüne kadar toplam 36 adet vergi affı veya vergi planlaması içeren kanun uygulamaya girdi.

Yapılandırma beklentisinin oluşmasında vergi tahakkuk tahsilat oranlarının önemli bir rolü olduğunu yadsımamak gerekiyor. İçinde bulunduğumuz yılın ilk sekiz ayında ülke genelinde genel bütçe tahakkuk tahsilat oranı yüzde 53,8 düzeyinde bulunuyor. Her yüz Liralık verginin ancak elli üç Lirası tahsil edilebildi.

Tahakkuk tahsilat oranı Sakarya, Hakkari, Kilis gibi illerde yüzde 10-15 bandına kadar gerilemiş bulunuyor. Yüzde 20-30 bandında ise azımsanmayacak kadar çok ilimiz bulunuyor.

Her ne kadar mücbir sebep kapsamında olan mükelleflere ait Mart, Nisan ve Mayıs aylarına ilişkin KDV ve stopajların tahakkuk edip, tahsilatının Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ertelenmesi, bu oranın düşük kalmasına sebebiyet verse de rakamlar bize yapılandırmanın bir ihtiyaç haline geldiğini gösteriyor. Ayrıca vergi borcuna uygulanan faiz oranının aylık yüzde 1,6 gibi yüksek bir seviyede olması, yapılandırmanın ihtiyaçtan çok zorunluluk haline geldiğini gözler önüne seriyor.

Ancak, işletmelerin ekonomik yapılarındaki bozulma düzelmeden yapılandırma çare olabilir mi? Şu anki veriler bir çare olmayacağını gösteriyor.

Ekonomide güveni tesis ederek, gerçekçi yaklaşımlarla, tıkanıklıkları açarak sorunların üzerine gitmek gerekiyor.

BİLİYOR MUYDUNUZ ?

Kendisine ödeme emri tebliğ edilen kamu borçlularının, 15 günlük sürede dava açmadıkları veya ödeme yapmadıkları takdirde;

- Borcu karşılayacak kadar haczedilebilir mallarını mal bildirim formu ile bildirmesi gerektiğini,
- Kamu borçlusunun bir türlü kişi olması halinde, bu yükümlülüğünün kanuni temsilcisine ait olduğunu,
- Haczedilebilir malı olmayan borçluların da malı olmadığını bildirmesi gerektiğini,
- Mal bildiriminde malı olmadığını bildirenlerin ayrıca son adreslerini, varsa devamlı mükellefiyetlerinin bulunduğu dairelerin listesini ve nüfus suretlerini vermeleri gerektiğini,
- Ödeme emrine dava açılması halinde mal bildiriminde bulunmaya gerekli olmadığını, ancak vergi mahkemesi kararından sonra -davanın reddedilen kısmına göre- mal bildiriminde bulunulması gerekeceğini,
- Mal bildiriminde bulunulmamasının veya gerçeğe aykırı bildirimde bulunulmasının yahut yetersiz mal bildiriminde bulunanların yasa dışı tarzlardan mal bildirimini ile uyumlu olmaması veya yeterli mal bildiriminde bulunmayanların sonradan edindikleri mal ve gelir kaynaklarını bildirmemelerinin, malı olmadığını bildirilenlerce bahsettiğimiz ek bilgilerin verilmesinin hürriyeti bağlayıcı cezaya yol açabileceğini,

Biliyor muydunuz ?